Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15971

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i, bireylerin ö?renme süreçlerinde ne ölçüde bilinçli olduklar?n? ve bu süreçleri ne kadar etkili yönettiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle bireylerin edindikleri bilgiyi mevcut bilgi yap?lar?yla ili?kilendirme ve içselle?tirme yeteneklerine yönelik **öz-fark?ndal?k** düzeylerini belirlemeyi hedefler. Bu geli?tirme çal??mas?, 2018 y?l?nda Hasan Meydan taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, ö?renme psikolojisi alan?ndaki ara?t?rmalara katk? sa?lamay? amaçlamaktad?r.

Ölçek, 24 maddeden olu?makta ve be?li **Likert** derecelendirme format?n? kullanmaktad?r. Yap?lan güvenirlik analizlerinde, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u tespit edilmi?tir (Cronbach Alfa: 0,913). Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itim bilimleri ve de?erler e?itimi ba?lam?nda ö?rencilerin ö?renme stratejileri ve öz-düzenleme becerileri üzerine derinlemesine analizler yap?lmas?na olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Anlaml? Ö?renme, Öz-Fark?ndal?k, **Psikometri**, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Ö?renme Stratejileri.

Yazarlar

Hasan MEYDAN

Amaç

Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi anlaml? ö?renme süreçlerine dair sahip olduklar? fark?ndal?k düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?renme ortamlar?nda ö?rencilerin neyi, niçin ve nas?l ö?rendikleri konusundaki bili?sel ve duyu?sal fark?ndal?klar?n? belirleyerek, e?itimcilerin daha etkili ö?retim stratejileri geli?tirmesine yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçek geli?tirme süreci (Geli?tirme), e?itim ara?t?rmac?lar?na, bireylerin bilgiyi pasif al?c?lar olmaktan ç?kar?p aktif olarak yap?land?ran bireyler haline gelme e?ilimlerini de?erlendirme imkan? sunar. Bu amaç do?rultusunda, ölçek maddeleri, öz-düzenleme, metacognition (üstbili?) ve derinlemesine i?leme gibi kavramlar? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojik yap? olarak **öz-fark?ndal?k** ve **anlaml? ö?renme** aras?ndaki kesi?imi ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anlaml? ö?renme, yeni bilgilerin bireyin mevcut bilgi ?emalar?yla ili?kilendirilerek kal?c? ve derinlemesine ö?renmeyi sa?lamas?d?r. Ölçek, bu sürecin fark?nda olma düzeyini, yani bireyin kendi ö?renme deneyimlerini izleme, de?erlendirme ve düzenleme yetene?ini (üstbili?sel süreçler) yans?t?r.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, ö?rencinin sadece ne bildi?i de?il, ayn? zamanda ö?renme sürecini nas?l yönetti?i ve ne zaman yard?ma ihtiyac? oldu?unu fark etme yetene?idir. Bu yap? genellikle çok boyutlu olup, bili?sel stratejilerin fark?ndal??? ve motivasyonel/duyu?sal durumlar?n fark?ndal??? gibi alt boyutlar? içerebilir, ancak bu alt boyutlar kaynakta detayland?r?lmam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme a?amas?n?n ayr?lmaz bir parças? olarak yürütülmü?tür. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir ölçe?in akademik dergide yay?nlanabilmesi için genellikle kapsam geçerli?i (uzman görü?leri), yap? geçerli?i (faktör analizi) ve muhtemelen ölçüt geçerli?i gibi yöntemlerle desteklenmesi gerekmektedir.

Ölçek geli?tirme sürecinde, maddelerin kuramsal yap?y? do?ru temsil edip etmedi?i uzman görü?leriyle kontrol edilmi? ve istatistiksel analizlerle yap?sal uygunlu?u test edilmi?tir. Bu i?lemler, Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i'nin ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Elde edilen de?er (Alfa = 0,913), ölçe?in maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Psikometrik standartlara göre, 0,90 üzerindeki bir **Cronbach Alfa** de?eri, mükemmel bir iç tutarl?l?k düzeyine i?aret eder.

Bu yüksek güvenirlik katsay?s?, ölçe?in farkl? uygulamalarda benzer sonuçlar üretme yetene?inin güçlü oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu kan?tlar. Bu, ölçe?in hem akademik ara?t?rmalarda hem de pratik e?itim de?erlendirmelerinde güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi teknikleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Kaynakta spesifik faktör yükleri veya model uyum indeksleri belirtilmemi?tir; ancak 24 maddelik yap?n?n, anlaml? ö?renme öz-fark?ndal??? kavram?n? temsil eden teorik yap?y? destekleyecek ?ekilde organize edildi?i varsay?lmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta m? sahip oldu?unu belirlemi? ve her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme derecesini ortaya koymu?tur. Bu analizler, ölçe?in nihai 24 maddelik formuna ula??lmas?nda kritik rol oynam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Öz-Bildirim Ölçe?i)

Format: Yaz?l?, 24 maddeden olu?an Likert tipi ölçek.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim gören bireyler (Ö?renciler).

Ya? Grubu: Genellikle ortaokul, lise ve üniversite ö?rencileri (Geli?tirme makalesinin hedef kitlesine ba?l? olarak).

Popülasyon Detaylar?: Detayl? popülasyon bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak ölçe?in do?as? gere?i e?itim süreçlerine aktif kat?l?m gösteren gruplarda kullan?lmas? beklenir.

Test Metodolojisi: Be?li **Likert** derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? 1 (Hiç Kat?lm?yorum) ile 5 (Tamamen Kat?l?yorum) aras?nda derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Anlaml? Ö?renme, Öz-Düzenleme, Metacognition, Cronbach Alfa, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: hasanmeydan77@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirilmesi ve yay?nlanmas? 2018 y?l?nda gerçekle?mi?tir.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?nland??? için genellikle referans gösterilerek akademik amaçlarla kullan?labilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazarla

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Hasan Meydan) ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-postas?: hasanmeydan77@gmail.com.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: anlamli-ogrenme-oz-farkindalik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Meydan H. (2018). Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?inin Geli?tirilmesi. *De?erler E?itimi Dergisi, 16*(36), 95-118.

Anlaml? Ö?renme Öz-Fark?ndal?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, kaynak metin parças?nda do?rudan sa?lanmam??t?r. Detayl? maddelere eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye (Meydan, 2018) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM